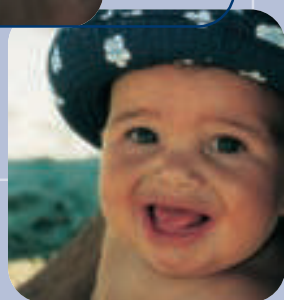
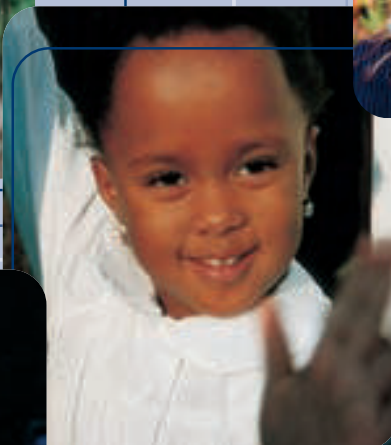

Le vaccinazioni nell'infanzia

Vaccinările din copilărie

□□□ De ce, când, cum: informații pentru părinți

SERVIZIO SANITARIO REGIONALE
EMILIA-ROMAGNA

Regione Emilia-Romagna

Vaccinările din copilărie

De ce, când, cum: informații pentru părinți

Prezentare

După o introducere generală asupra vaccinărilor din copilărie (motivul, avantajele, cum să știm mai multe), sunt prezentate fiecare într-un formular specific, prevăzut de calendarul pentru toți copiii, (poliomielită, difterie, tetanos, hepatita B, tuse convulsivă, hemofilie, pneumococ, meningococ, rujeola, oreion, rubeola) și cele recomandate copiilor cu situații particulare care sunt supuși riscului de îmbolnăvire (gripa, varicela).

Toate aceste vaccinări sunt gratuite.

Vaccinarea împotriva varicelei nu este recomandată în regiunea noastră copiilor sănătoși, după cum este explicat în formularul specific.

Sunt descrise efectele secundare, foarte probabil cauzate de vaccinări conform datelor raportate din literatura științifică de specialitate, națională și internațională și cele culese din sistemul de supraveghere regional și național, asupra reacțiilor adverse care sunt primordiale pentru Ministerul Sănătății.

Chiar și informațiile asupra bolilor infecțioase se bazează pe literatura științifică de specialitate, națională și internațională mai exigentă asupra datelor statistico-epidemiologic al Ministerului Sănătății și Regiunea Emilia-Romagna. Informațiile asupra vaccinurilor se referă la cei folosiți la această dată în Serviciul sanitar regional.

Pentru clarificări asupra vaccinurilor sau pentru aprofundare, părinții se pot adresa medicului pediatru sau Serviciilor de vaccinare al Direcției de sănătate. **“Servizi vaccinali dell’Azienda USL.”**

Pentru informații se pot adresa și la numărul verde gratuit **“numero verde gratuito del Servizio sanitario regionale dell’Emilia-Romagna 800 033 033”** în toate zilele lucrătoare de la orele 8.30 la orele 17.30 și sâmbăta de la orele 8.30 la orele 13.30

Vaccinările din copilărie

Le vaccinazioni dell'infanzia

Avantajele

Vaccinările au contribuit la reducerea sau eliminarea în toată lumea a unor boli teribile cum ar fi variola, poliomielita, tetanosul, difteria. Principiul pe care se bazează vaccinarea, este producerea din partea organismului a unei apărări imunitare împotriva unor microorganisme, astfel încât, dacă individul este infectat, este în măsură să se apere. În general vaccinurile sunt tolerate foarte bine și nu cauzează reacții grave cum ar fi șocul anafilactic iar unele probleme neurologice sunt foarte rare, oricum mai puțin frecvente decât complicațiile provocate de boală.

Beneficiile vaccinurilor sunt mult superioare riscurilor. Vaccinurile nu protejează doar o persoană ci întreaga comunitate. Prin vaccinarea unui număr mare de copii se oprește răspândirea microbului, ducând la reducerea sau chiar la dispariția bolii. Vaccinarea protejează astfel și copiii care nu sunt vaccinați sau care nu pot fi vaccinați deoarece au probleme grave de sănătate (tulburări ale sistemului imunitar, tumori etc.)

Informați-vă pentru a alege în mod conștient.

În fiecare ambulatoriu pentru vaccinări al regiunii noastre, veți găsi operatori specializați pregătiți să vă ofere informații asupra acestora. Vor evalua dacă există motive pentru amânarea vaccinării, cerând părinților acordul asupra vaccinării copiilor, și vor administra vaccinul având grijă să controleze copiii după vaccinare. Părinții pot consulta fișa vaccinurilor utilizate și le vor fi explicate cum să se confrunte cu micile tulburări care pot apărea după vaccinare (febră, tumefiere în locul unde a fost făcută injecția, etc..)

Contraindicațiile vaccinării sunt foarte rare. O vizită la medicul pediatru va permite stabilirea dacă există tulburări de sănătate sau

condiții speciale pentru a nu se recomanda vaccinul. Eventualele contraindicații nu trebuie confundate cu “efectele secundare” care sunt în schimb tulburări care pot apărea după vaccinare.

Vaccinarea constă în general în una sau mai multe injecții. Nu este necesar ținerea copiilor nemâncați.

După vaccinare, părinții și copiii sunt invitați să rămână în sala de așteptare timp de 30 de minute. Este vorba despre o măsură de precauție, deoarece reacțiile care apar imediat după vaccinare sunt foarte rare. Toate ambulatoriile pentru vaccinare din regiunea noastră sunt dotate pentru gestionarea urgențelor.

Dacă ceva nu funcționează

Tulburări grave după vaccinare sunt foarte rare dar nu imposibile. În cazul în care copilul dumneavoastră după vaccinare prezintă tulburări care să vă preocupe, vă recomandăm să vă adresați medicului pediatru. Pentru cazuri excepționale de daune permanente cauzate de vaccinare, statul prevede o indemnizație: adresați-vă serviciilor de medicină legală prezente în fiecare Direcție de Sănătate “Azienda ASL.”

Poliomielita

Poliomielite

Boala

Poliomielita, este o boală virală cauzată de trei tipuri diverși de viruși care intră în organism, de obicei prin aparatul digestiv. Este vorba despre o boală foarte periculoasă care în cauzurile mai grave poate provoca paralizie, câteodată chiar și moartea. Nu există medicamente pentru a trata polieomielita, singura posibilitate este prevenirea ei.

Îmbunătățirea condițiilor igienice în Italia, a redus răspândirea multor boli infecțioase, printre care și poliomielita, mai ales prin vaccinare se protejează copiii eficient și se reușește eliminarea epidemiilor.

În Italia în deceniile trecute, au fost verificate epidemii de poliomielită, care au provocat milioane de cazuri de paralizie, de aceea vaccinarea este obligatorie începând cu anul 1966.

Rezultatele sunt pozitive: ultimele două cazuri de poliomielită în Italia apar în anul 1982 la copii nevaccinați.

Deoarece poliomielita este încă prezentă în lume (mai ales în Africa și India), iar persoanele se deplasează astăzi foarte repede de pe un continent pe altul, se continuă vaccinarea tuturor copiilor, pentru a se evita ca virusul să reapară în Italia.

Vaccinul

Sunt două tipuri de vaccinuri împotriva poliomielitei, amândouă foarte eficiente: unul numit Salk iar altul Sabin.

Din anul 2002, în Italia vaccinul împotriva poliomielitei se face printr-o injecție de patru doze al vaccinului Salk, conținând viruși ai poliomielitei uciși. Nu mai este utilizat vaccinul Sabin, conținând viruși vii diminuați. Eficacitatea este foarte mare: aproape toate persoanele vaccinate sunt protejate pentru multe decenii.

Efectele secundare

Vaccinul Salk este foarte sigur. Majoritatea copiilor nu au nici o tulburare. Sunt foarte rare reacțiile cum ar fi durerea sau tumefierea în locul injectării, ori febră sau o stare de indispoziție.

Prin folosirea virusului Salk pentru tot ciclul, este complet eliminat riscul de paralizie ce ar putea apărea, foarte rar, prin vaccinul Sabin (folosit anterior).

Reacțiile alergice la componenții vaccinului sunt foarte rare, ca pentru toate vaccinurile.

Difteria și Tetanosul

Difterite e tetano

Bolile

Difteria este o boală virală foarte gravă, care se transmite de obicei prin aer și este cauzată de un microb (*Corynebacterium diphtheriae*), care produce o substanță toxică (tossina difterica), cu leziuni foarte grave în multe organe (dintre care inima și rinichii); materialul care se formează în nas, gât și laringe poate provoca sufocarea. Unul din 10 cazuri poate fi mortal, chiar dacă este tratat.

În Italia, la începutul anilor 1900 erau în fiecare an între 20-30.000 cazuri de difterie aproximativ 1.500 de decese.

După difuzarea vaccinărilor în Italia, cazurile de difterie aproape au dispărut; ultimul caz la copii a fost la o fetiță nevaccinată în 1991.

Recent, în Europa Orientală, reducerea vaccinărilor din motive economice a cauzat o epidemie (din 1996 până în 1998) cu milioane de morți.

În anii '90 au fost 3 cazuri de difterie și în Italia, toate la persoanele nevaccinate; nici unul în regiunea noastră. Moartea unei fetițe finlandeze nevaccinată în 2001, demonstrează că microbul circulă încă în Europa.

Tetanosul este o boală foarte gravă produsă de un microb (*Clostridium tetani*) care poate intra în corp printr-o tăietură, în special dacă este murdară de pământ sau praf și produce o substanță toxică (tossina tetanica). Această toxină cauzează contracții musculare puternice și dureroase și aproximativ un caz din șase, moartea. Tetanosul obligă de obicei la lungi internări în spital.

Din 1968 în Italia vaccinarea copiilor împotriva tetanosului este obligatorie. De aceea tetanosul afectează astăzi doar adulții și persoanele vârstnice. În fiecare an în Italia se îmbolnăvesc circa o sută de persoane; majoritatea sunt femei peste 65 de ani nevaccinate sau cu o vaccinare incompletă. În regiunea noastră cazurile de tetanos sunt 10-15 pe an.

Vaccinul

Vaccinurile împotriva difteriei sau tetanosului sunt preparate cu toxină difterică și tetanică, modificate în așa fel încât să nu mai fie periculoase, dar capabili să stimuleze organismul să producă o apărare împotriva celor două boli.

Amândouă vaccinuri se administrează printr-o injecție, de obicei împreună cu alte vaccinuri.

Eficiența vaccinurilor este foarte ridicată: aproape 90% dintre cei vaccinați sunt protejați împotriva difteriei și aproape 100% împotriva tetanosului. Pentru aceste vaccinuri sunt prevăzute alte reprogramări; prima la 5-6 ani și următoarele la fiecare 10 ani.

Efectele secundare

Vaccinul este bine tolerat și de obicei nu provoacă reacții.

În locul unde a fost injectat poate apărea în 48 de ore, tumefiere, înroșire și durere. Foarte rar pot apărea stări febrile de intensitate redusă. La adulți pot apărea foarte rar tulburări a sensibilității și mișcării

Reacțiile alergice la componenții vaccinului sunt foarte rare, ca pentru toate vaccinurile.

Hepatita B

Epatite B

Boala

Hepatita B este o boală virală, care afectează ficatul și este cauzată de virusul hepatic B. În multe cazuri virusul nu provoacă nici o problemă deoarece organismul reușește să se apere singur.

În unele cazuri, în schimb se manifestă ca o boală adevărată: slăbiciune, dureri articulare, greață, vărsături, febră, culoare galbenă a pielii și a ochiilor (icter). Nu întotdeauna apar toate aceste simptome, mai ales la copii.

Chiar și evoluția infecției nu este întotdeauna la fel. Majoritatea persoanelor (85-90%) se vindecă complet.

În unele cazuri, în special la adulți, Hepatita B poate provoca moartea, în alte cazuri poate provoca boli grave cum ar fi cirozele hepatice sau tumori ale ficatului.

Este posibilă devenirea a purtători de virus, fără dezvoltarea bolii.

Virusul hepatitei B este transmis de persoane bolnave sau de purtătorii cronici prin sânge sau raporturi sexuale. Persoanele care locuiesc împreună cu un bolnav de hepatita B sunt supuși riscului de contagiare.

Copiii care se nasc dintr-o mamă purtătoare cronică, au o mare probabilitate de infectare, dacă nu sunt vaccinați cât mai curând.

Transfuziile astăzi sunt foarte sigure și nu mai constituie un risc de infectare.

Vaccinarea celor mici și a adolescenților, începută în 1991, a provocat o scădere a hepatitei B mai ales la persoanele cu vârsta între 15 și 24 de ani, cele mai afectate de boală. În această grupă de vârstă cazurile semnalate în Emilia-Romagna au trecut de la 102 cazuri în 1992 la 11 cazuri în 2001.

Vaccinul

Vaccinul împotriva hepatitei B care se folosește la această oră conține doar o parte de virus. Este foarte eficient, în special la copii, care rezultă protejați în majoritatea cazurilor (98%). Vaccinul este administrat printr-o injecție, chiar și împreună cu alte vaccinuri.

Vaccinarea este obligatorie în Italia începând cu anul 1991 pentru toți copiii în primele luni de viață. Este oferit gratuit persoanelor cu particular risc de contactare a acestei infecții. Copiiiilor femeilor “purtătoare cronice” li se administrează prima doză de vaccin în prima zi de viață.

Efectele secundare

Vaccinul este bine tolerat. În locul injecției poate apărea durere, înroșire, tumefiere. Foarte rar febră moderată, dureri de cap, grețuri, amețeli, dureri musculare și articulare, toate la un nivel scăzut și de scurtă durată. Încă foarte rar la băieți și adulți se manifestă tulburări a sensibilității și a mișcării.

Reacțiile adverse ale vaccinului sunt foarte rare, ca la toate vaccinurile.

Tusea convulsivă

Pertosse

Boala

Tusea convulsivă este o boală cauzată de un microb (*Bordetella pertussis*) care se transmite prin aer și cauzează epidemii la fiecare 3-4 ani.

După răspândirea vaccinului numărul cazurilor a scăzut mult în Italia. În regiunea noastră s-a trecut de la 5.000 de cazuri de tuse convulsivă în 1987 la circa 700 de cazuri în 1998.

Tusea convulsivă durează câteva săptămâni. La început se manifestă cu strănuturi, secreții ale nasului, febră lejeră, tuse cu catar. Urmează apariția tipicilor atacuri de tuse, uneori urmate de vărsături. Această fază durează cam patru săptămâni, apoi atacurile de tuse devin mai puțin intense și frecvente.

În general tusea convulsivă se vindecă fără urmări, sunt posibile complicații cum ar fi laringita, pulmonita, convulsii și vătămări cerebrale.

Boala este gravă în primul an de viață, pot apărea crize de sufocare, care pot duce la internarea în spital. La această vârstă sunt frecvente grave tulburări ale creierului, care pot cauza daune permanente și în cazurile mai grave chiar și moartea.

În orice caz tusea convulsivă aduce importante tulburări la copii.

La adulți boala este mai scăzută dar de lungă durată. Această formă atenuată de obicei nu este recunoscută, poate contagia copiii cei mai mici.

Vaccinul

De câțiva ani este folosit vaccinul care conține doar "părți" ale microbului. De aceea efectele secundare sunt încă foarte rare. Vaccinul este administrat printr-o singură injecție, împreună cu alte vaccinuri.

Este foarte recomandată vaccinarea până la 2 luni de viață pentru asigurarea protecției copilului în primii ani, când boala poate fi mai puțin periculoasă. Apărarea transmisă de mamă nu este în măsură de a proteja împotriva bolii. Aproximativ 85% dintre copiii vaccinați sunt protejați împotriva bolii, cel puțin de formele cele mai grave. După cele 3 doze prevăzute în primimele 12 luni de viață, protecția durează cel puțin până la vârsta de 5 ani.

Pentru a proteja pe cei mici care încă nu sunt vaccinați sau urmează a fi vaccinați, este important ca frații și surorile mai mari să fie vaccinați, mai ales dacă frecventează școala.

Efectele secundare

În locul injectării poate apărea în 24/48 de ore, durere, înroșire, tumefiere. Este vorba în general de reacții slabe și de scurtă durată. În primele două zile de la injectare, copilul poate avea febră (de obicei mică), iritabilitate sau somnolență. Aceste reacții foarte rare pot dura o zi sau două: febră superioară de 40,5°C, plâns fără un motiv ce poate dura mai mult de trei ore, colaps, convulsii. În acest moment au devenit foarte rare prin noile vaccinuri, nu au urmări, dar pot duce la evitarea succesivelor vaccinări împotriva tusei convulsive.

Dacă în trecut, copiii au avut convulsii asociate cu febră (convulsii febrile), nu există nici un motiv pentru excluderea vaccinării, dar în fiecare caz pediatrul este cel care va decide ce este mai bine pentru copil.

Reacțiile alergice la componenții vaccinului sunt foarte rare, ca pentru toate vaccinurile.

Haemophilus Influenzae

Emofilo

Boala

Haemophilus gripal de tip B în mod normal se găsește în gât sau în nas, unde nu deranjează și se transmite prin aer. Aproape toți copiii în primii 5 ani de viață se contagiază mai devreme sau mai târziu. De obicei acest contact nu provoacă nici o daună. Însă la unii copii se poate răspândi în organism cauzând boli foarte grave.

Printre acestea cea mai frecventă este meningita, uneori mortală sau care poate produce urmări grave, permanente cum ar fi convulsiile, asurzirea, orbirea, paralizia, retardul mental.

Uneori haemophilusul atacă gâtul și poate cauza o inflamare atât de gravă încât poate duce la moarte prin sufocare, sau plămânii ori tot organismul.

Aceste boli atacă mai ales copiii de până la 5 ani și mai mult pe cei care au mai puțin de 2 ani.

Toți copiii se pot îmbolnăvi de infecții grave cauzate de haemophilus. Unii sunt însă expuși la un risc major cum ar fi:

- copiii care locuiesc în familii numeroase, cu frați mai mari care frecventează grădinițele sau școlile;
- copiii care frecventează grădinițele;
- copiii cu deficit de apărare imunitară, boli congenitale, lipsa splinei, leucemie sau cei infectați de HIV;

Cazurile de boli grave cauzate de haemophilus, au scăzut în Italia după introducerea vaccinării la jumătatea anilor '90. Începând cu anul 1996 până în 2001 s-a trecut de la 114 la 29 iar în regiunea noastră de la 12 cazuri la 5.

Vaccinul

Vaccinul este unicul mod de prevenire a celor mai grave infecții cauzate de haemophilus. Acesta conține o parte de microb modificat în așa fel încât să nu fie periculos, dar în mod egal, în gradul de stimulare o bună protecție împotriva bolii.

Vaccinul este recomandat tuturor copiilor până la vârsta de 2 ani, pentru a fi protejați când sunt expuși la această infecție.

Dacă copilul este într-o situație de risc major (menționat anterior), vaccinarea este la fel, foarte importantă.

Vaccinul este administrat printr-o injecție, de obicei împreună cu alte vaccinuri. Eficiența vaccinării împotriva haemophilus influenzae este foarte mare (99%). Nu este nevoie de revenire după primul an de viață. Vaccinarea este recomandată tuturor copiilor până la 5 ani și la vârste succesive doar persoanelor cu un mare risc. (menționat anterior)

Efectele secundare

Sunt rare și fără intensitate. În locul injectării poate apărea înroșire, tumefiere sau durere, este vorba în general de fenomene modeste și de scurtă durată, mai frecvente la copiii mai mari. La copiii mici poate apărea și febra, în general inferioară la 38,5°C, iritabilitate scăzută, somnolență, uneori vărsături sau diaree: aceste fenomene sunt foarte rare și fără intensitate și dispar în 1-2 zile. Reacțiile alergice sunt foarte rare precum la toate vaccinurile.

Rujeola, rubeola, oreion

Morbillo, rosolia, parotite

Bolile

Rujeola, rubeola, oreionul sunt considerate bolile inofensive ale copilăriei. În realitate, câteodată pot avea consecințe destul de grave.

În anul 2002 și 2003 o epidemie de rujeolă a provocat în Italia câteva mii de internări, 23 encefalite și 4 decese. În Emilia-Romagna în perioada 2002-2003 s-au înregistrat 200 cazuri pe an. Din anii '90 regiunea Emilia-Romagna a realizat o campanie răspândită de vaccinare, limitând astfel răspândirea epidemiei de rujeolă și reducând mult cazurile de rubeolă și oreion.

Rujeola sau pojarul se manifestă cu febră aproape tot timpul mare, tuse insistentă, secreții ale nasului, conjunctivită și pete roșii pe piele (exantem).

Boala se poate complica prin otite, bronhipulmonite și encefalite. Encefalita poate provoca urmări permanente cum ar fi convulsiile, surditate sau retard mental. Decesul din cauza rujeolei este foarte rar, dar nu imposibil.

Foarte rar (1-2 cazuri din 100.000) rujeola poate provoca PEES (Panencefalită Sclerozantă Subacută), care după mulți ani poate provoca daune cerebrale ireversibile. În țările unde este răspândită de ceva timp vaccinarea, PESS a dispărut.

Rubeola în majoritatea cazurilor poate trece neobservată. Câteodată se manifestă prin febră modestă, îngroșarea glandelor (limfonozii), mai ales ale gâtului și ale cefei, apariția unor pete roșii la nivelul pielii. Pentru a verifica dacă ați avut rubeolă, este necesar un examen de sânge, deoarece aceleași simptome pot fi cauzate și de alți viruși.

Rubeola în general nu crează probleme, doar femeilor însărcinate nevaccinate și care nu au avut această boală. În acest caz, virusul poate atinge fătul și provoca avortul, malformații ale inimii, ochiilor, organelor auditive și creierului.

Parotidita epidemică numită și **oreion**, se manifestă de obicei prin inflamarea dureroasă a unei glande salivare poziționată sub ureche (parotida). Se pot umfla una sau ambele parotide și alte glande salivare. De obicei se manifestă prin dureri de cap, de stomac și febră. Sunt rare complicațiile cum ar fi meningo-encefalita (doar benignă), afectează organul auditiv sau inflamarea pancreasului.

La băieți după perioada de pubertate la aproximativ 30% dintre cazuri poate apărea inflamarea unuia sau amândouă testicule. La femei, foarte rar (5%) poate afecta ovarele.

Vaccinul

Vaccinul împotriva rujeolei, rubeolei și oreionului (trivalent), conține în aceeași fiolă cei trei virusi vii și atenuați (virus slăbit care nu cauzează boala dar sunt în gradul de a stimula apărarea împotriva infecțiilor).

Pentru rujeolă, protejarea după prima doză este în jur de 95% și de 99% cu cea de a doua. Pentru rubeolă doar cu o doză sunt deja protejați mai mult de 90% dintre vaccinați. Pentru oreion, protecția este diferită în funcție de tipul de vaccin folosit și nu este optimal. În orice caz, în țările în care vaccinarea este foarte răspândită, cazurile de îmbolnăvire sunt diminuate.

Vaccinul este administrat printr-o injecție în braț.

Vaccinul trivalent: printr- singură injecție protejează copiii de toate cele trei boli și este avantajos pentru colectivitate, deoarece reduce circulația celor trei virusi protejând și persoanele nevaccinate.

Vaccinul este recomandat tuturor copiilor între 12 și 15 luni: cea de a doua doză se administrează la 5-6 ani. Cine a avut deja una dintre cele 3 boli, se poate vaccina la fel fără nici un fel de probleme.

Efectele secundare

În general vaccinul este bine tolerat. Înroșirea și tumefierea în locul injectării sunt rare, slabe și de scurtă durată. După 5-12 zile de la vaccinare poate apărea febra, dar destul de slabă, doar în 5-15% cazuri depășește 39°C. Convulsiile febrile sunt foarte rare, în schimb sunt mai frecvente în cazul bolii, în special la rujeolă.

După 1-3 săptămâni pot apărea dureri articulare trecătoare, foarte rar la copii dar mai frecvente la femei. La fel de rar (1 caz din 30.000) este scăderea tranzitorie a plachetelor sangvinice (trombocitopenia) după două luni de la vaccinare. Această complicație este de zece ori mai frecventă în cazul îmbolnăvirii de rujeolă sau rubeolă.

După vaccinare, pot apărea simptomele celor trei boli.

Reacțiile alergice la componenții vaccinului sunt rare la fel ca pentru toate vaccinurile.

Pneumococul

Pneumococco

Boala

Sunt cunoscute mai mult de 90 de tipuri de pneumococi (*Streptococcus pneumoniae*), dar doar unii provoacă boli cum ar fi meningita, pulmonita și infecții răspândite în tot organismul (septicemia).

Microbii se găsesc în gât și în nas, fără a provoca neplăceri sau pot cauza tulburări cum ar fi: otita, sinuzita și bronșita. Copiii sub 5 ani sau mai mult cei sub 2 ani și persoanele vârstnice sunt mai predispuși la îmbolnăviri.

În Italia cazurile de meningită cauzate de pneumococ la copiii sub 5 ani sunt circa 40-50 pe an. În Emilia Romagna sunt de la 2 la 8 cazuri. Frecvența nu pare astfel foarte mare în Italia și Europa, în timp ce în Statele Unite este mai mare.

La copiii cei mai mici infecțiile răspândite de pneumococ sunt de obicei mortale: în regiunea noastră provoacă moartea la aproximativ un copil în fiecare an. Formele grave de infecție provocate de pneumococ sunt mai frecvente la toate vârstele în cazul bolilor care distrug apărarea imunitară, anemii congenitale grave, lipsa sau funcționarea lentă a splinei, boli cronice grave la nivelul plămânilor, ficatului sau inimii, diabetul, persoane cu proteze cohleare pentru grave disfuncții ale auzului.

Chiar și frecventarea comunităților cum ar fi creșele sau grădinițele, crește probabilitatea infecțiilor grave dar într-o măsură mică.

Vaccinul

Există două feluri de vaccinuri împotriva pneumococului, amândouă se administrează printr-o injecție:

- un vaccin activ împotriva a șapte tipuri de pneumococi, produs în ultimii ani, care stimulează un răspuns bun începând din primele luni

de viață. Capacitatea sa de prevenire a infecțiilor mai grave este foarte ridicată (aproape 100%); în schimb protejarea împotriva otitei este foarte mică. Protejarea durează cu adevărat o perioadă lungă de timp.

- un vaccin care conține 23 de tipuri de pneumococi. Este folosit de mulți ani, protejează bine copiii și adulții, dar nu este eficient înainte de primele 2 luni de viață, deoarece nu este în măsură să stimuleze apărarea imunitară la copiii cei mai mici. Acest vaccin solicită o reprogramare la o distanță de 3-5 ani.

Pentru copiii sub 5 ani cu apărare imunitare scăzută și pentru purtătorii de proteze cohleare se recomandă utilizarea ambelor vaccinuri secvențial pentru creșterea protecției.

După vârsta de 5 ani este utilizat doar vaccinul care conține cele 23 de tipuri.

Efectele secundare

Vaccinurile sunt bine tolerate, uneori apare înroșirea, tumefierea și durere în locul injectării, copilul poate fi mai iritat sau mai somnolent decât de obicei. Febra, de obicei moderată, dureri de cap sau slăbiciune sunt prea puțin frecvente. Rareori apar convulsii, mai des cu febră. Reacțiile alergice la componenții vaccinului sunt foarte rare la fel ca pentru toate vaccinurile.

În Emilia-Romagna vaccinarea împotriva pneumococului este recomandată și gratuită pentru copiii cu un mare risc la condițiile descrise anterior, pentru cei care frecventează creșa, începând cu anul 2006 pentru toți noi născuții și pentru purtătorii de proteze cohleare.

Meningococul

Meningococco

Boala

Meningococul (denumirea științifică **Neisseria meningitidis**) este unul dintre microbii care pot provoca meningita sau infecții răspândite în tot organismul (septicemie), ca și pneumococii, hemofilia și alți viruși.

Meningococul se găsește în gura sau nasul multor persoane, fără a provoca neplăceri, dar uneori, din cauze încă necunoscute, ajunge până la meninge (pelicula suțire ce acoperă creierul) sau se răspândește în tot organismul. Infecțiile grave pe care le provoacă meningococul, afectează în mod principal copiii cu vârsta de până la 5 ani, tinerii, adulții.

Precum în toată Italia și în regiunea Emilia-Romagna infecțiile grave sunt foarte puțin frecvente. Tratamentele sunt foarte eficiente iar cine a avut contacte directe cu un bolnav, o terapie adecvată de antibiotice poate proteja împotriva infecțiilor. Boala provocată de meningococ poate avea de asemenea consecințe foarte grave ducând până la deces (în 10-15% din cazuri).

Se cunosc 13 tipuri de meningococ, dar cele mai răspândite în lume sunt A, B și C: în Italia și Europa tipul B și C, iar în Africa tipul A.

În Europa meningococul cel mai frecvent este cel de tip B, dar în ultimii ani au fost descoperite în unele țări epidemii provocate de tipul C.

De aceea multe națiuni au introdus și noul vaccin împotriva meningococului C în programul vaccinărilor.

În Italia și în regiunea noastră nu au fost epidemii, dar în ultimii ani au crescut infecțiile provocate de meningococul C, chiar dacă aceste cazurile nu sunt multe.

Între copiii cu vârsta de până la 5 ani sunt în fiecare an între 50 și 100 de cazuri în Italia și de 1 din 8 cazuri în Emilia-Romagna: mai mult de jumătate cauzate de meningococul de tip C.

Sunt mai expuși riscului de îmbolnăvire gravă din cauza meningococului persoanele care suferă de boli care slăbesc organismul în apărarea împotriva infecțiilor.

Vaccinul

Vaccinurile împotriva meningococului sunt de 2 tipuri diferite, amandouă se administrează într-o singură doză:

- **vaccinul “conjugat”** doar împotriva meningococului C, poate fi folosit începând cu vârsta de 2 luni, are o mare capacitate de apărare împotriva bolii (aproximativ 90% dintre copii și adolescenți) și se presupune că dă o protecție de lungă durată;

- **vaccinul tetravalent polisaccaridic** împotriva tipurilor A,C,Y,W-135 poate fi folosit doar după vârsta de 2 ani iar puterea de protejare se diminuează în jurul vârstei de 3 – 4 ani. Este recomandat ca atunci când se intenționează a călătorii în țări unde sunt prezenți meningococi diferiți de cel de tip C, să fie cuprins în vaccin. Împotriva meningococului de tip B nu există încă vaccinuri.

Efecte secundare

Vaccinul este bine tolerat. Uneori se prezintă reacții cum ar fi înroșire, tumefiere și durere în locul unde a fost făcut vaccinul, ori febră sau o stare de indispoziție generală ușoară. Reacțiile alergice ale componentului vaccinului sunt excepționale la fel ca pentru toate celelalte vaccinuri.

În Emilia-Romagna vaccinurile împotriva meningococului C este recomandat și oferit gratuit, copiilor cu risc mare din cauza malformațiilor congenitale a sistemului imunitar, ori în lipsa sau defectuoasa funcționare a splinei, a tuturor copiilor cu vârste cuprinse între 12 și 15 ani.

Vaccinarea este propusă și adolescenților cu vârstele cuprinse între 15-16 ani. Poate fi de asemenea efectuată, pentru toți copiii, prin modalitățile de plată prevăzute pentru toate vaccinurilor facultative.

Gripa

Influenza

Boala

Gripa , boală de sezon care apare iarna, este o infecție foarte contagioasă, cauzată de doi viruși diverși (A și B) care în fiecare an se pot modifica. Apărarea dezvoltată împotriva virușilor din anul precedent devine mai puțin eficientă față de noua infecție. De aceea, diferit de alte boli infecțioase cum ar fi pojarul sau varicela, este posibil îmbolnăvirea de gripă în fiecare an. Foarte rar, când virușii gripali se modifică mult față de anii trecuți, apar epidemii mai grave în toată lumea.

Gripa se transmite de la persoană la persoană, mai ales prin particole mici emise respirând sau vorbind sau prin mâini, sau obiecte contaminate de puțin cu secreții ale nasului sau ale gâtului, mai ales la copii.

Spațiile închise, înghesuie și cu un scăzut schimb de aer cum ar fi autobuzul, magazinele, cinemaul și sălile de clase, sunt cele în care boala se transmite cel mai ușor.

Gripa începe de obicei cu febră și frisoane, dureri de cap, dureri musculare, dureri de gât, răceală și tuse, câteodată vomitări și diaree. Febra durează în general 2 sau 3 zile, foarte rar mai mult, de obicei răceala, durerea de gât și tusea scad în zilele următoare iar tusea poate dura chiar și două săptămâni. Câteodată gripa se manifestă prin febră și mai puțin alte simptome. Boala în general se manifestă prin oboseală și indispoziție chiar și pentru câteva zile.

Gripa se vindecă complet. Gravitatea bolii depinde de tipul de virus care circulă și de diversitatea sa față de anii precedenți. Copiii, care din cauza vârstei au "întâlnit" puține tipuri de viruși gripali, se îmbolnăvesc mai des decât adulții.

Boala poate fi periculoasă pentru copiii și adulții cu o stare de sănătate precară (boli respiratorii cronice, tulburări la nivelul inimii, rinichilor, diabetul, sistemul imunitar scăzut) și pentru toate persoanele vârstnice.

Vaccinul

Atâta timp cât virusul gripal tindesă se modifice, în fiecare an se produce un nou vaccin, care este administrat printr-o injecție. Numărul de doze este variabil:

- o doză este suficientă dacă copilul are mai mult de 9 ani sau chiar mai puțin dacă a fost deja vaccinat în anul precedent;
- două doze, la o distanță de 4 săptămâni una de cealaltă, sunt necesare dacă copilul are mai puțin de 9 ani și este vaccinat pentru prima dată.

Protejarea începe după 15 zile de la vaccinare.

Vaccinarea antigripală protejează eficient împotriva complicațiilor și este modul cel mai sigur pentru prevenirea bolii. La copii, protecția se ameliorează odată cu trecerea anilor. După unele studii efectuate pe persoane sănătoase, sunt protejați aproximativ 50% dintre copiii sub 5 ani, aproximativ 70-80% dintre adolescenți și până la 90% dintre adulți.

Efectele secundare

Vaccinul în general este bine tolerat și în special la copii nu cauzează tulburări. Foarte rar apar efecte secundare la un nivel scăzut. Înlocul injectării poate apărea înroșire, tumefiere sau durere în 48 de ore de la vaccinare. Febra, indispoziția generală, dureri musculare, articulare și dureri de cap după 6-12 ore sunt rare, se observă de obicei la persoanele care se vaccinează pentru prima dată și nu durează mai mult de o zi sau două.

Reacțiile adverse la componentele vaccinului sunt foarte rare ca pentru toate vaccinurile.

Vaccinarea împotriva gripei este gratuită și recomandată, în fiecare an, copiilor cu o stare de sănătate care îi fac mai vulnerabili.

Vaccinarea este disponibilă contra cost pentru toți ceilalți copii.

Varicela

Varicella

Boala

Varicela este o boală foarte contagioasă cauzată de virusul Varicella-Zoster. Se manifestă prin apariția pe piele a unor pete care se transformă foarte repede în vezicule și apoi în cruste. Se poate manifesta cu febră și indispoziție, mi ales la adulți. După vindecare, virusul rămâne în organism și dacă sistemul imunitar scade (persoanele vârstnice, persoanele imunodeficiente) poate apărea Herpes Zoster, care se manifestă cu vezicule și cruste ca la varicelă, dar cu o durată mai mare de iritare (mai mult pe torace și pe cap).

Virusul se transmite prin particolele emise prin respirație sau vorbire sau prin lichidul din vezicule, prin contact direct sau prin aer, de la aproximativ 2 zile de la apariția veziculelor până ce acestea devin cruste.

În fiecare an apar în Italia circa 500.000 cazuri de varicelă, în regiunea noastră aproximativ 30.000 de cazuri. Boala afectează în general copiii sub 10 ani, dar nu provoacă de obicei tulburări grave.

Printre rarele complicații neurologice, cea mai înâlnită este inflamarea creierului care provoacă tulburări de echilibru și care dispare fără a lăsa urmări. Varicela poate fi gravă dacă afectează nou născuții (dacă boala apare la mamă cu 5 zile înainte de a naște și 2 zile după) sau la persoane cu grave tulburări ale sistemului imunitar. Chiar și la adolescenți și adulți varicela cauzează de obicei complicații. Herpesul Zoster poate apărea la o distanță de ani sau decenii de la varicelă și are de obicei caracteristici mult mai grave decât la copii.

Vaccinul

Vaccinul împotriva varicelei conține virusul slăbit și incapabil de a provoca boala, dar în gradul de a stimula apărarea. Se administrează printr-o injecție, se recomandă o singură doză de vaccin până la 12 ani și două doze după 12 ani. După o doză de vaccin, aproximativ trei

copii din patru sunt protejați de boală și cine se îmbonăvește, dezvoltă o formă ușoară.

În Italia vaccinarea nu este extinsă la toată populația și de aceea în Emilia Romagna se vaccinează doar cazurile cu risc: vaccinarea tuturor copiilor încetinește răspândirea virusului, dar crește riscul de contaminare la vârsta adultă.

Protejarea după prima doză poate trece o dată cu anii, dar nu este încă stabilit dacă o reprogramare este necesară. Vaccinarea în 3-5 zile de la intrarea în contact cu o persoană bolnavă de varicelă, poate proteja de contagiare sau îmbolnăvirea într-o formă ușoară.

În schimb pentru adolescenți, vaccinarea este o alegere de protejare individuală, contra cost cum este prevăzut pentru vaccinările facultative. În Emilia-Romagna, vaccinul împotriva varicelei este recomandat doar persoanelor cu probleme de sănătate și celor care locuiesc cu ei sau îi asistă, cum ar fi:

- persoanele în așteptare de transplant;
- persoanele cu leucemie limfatică acută;
- copiii infectați cu HIV;
- persoanele cu insuficiență renală cronică;
- persoane care nu au avut varicelă și locuiesc cu persoane cu grave deficiențe de imunitate;
- femeile în perioada fertilă care nu au avut varicelă;
- cine lucrează în mediu sanitar în contact cu nou născuții sau cu persoane cu grave deficiențe de imunitate.

În aceste cazuri vaccinul este gratuit.

Efectele secundare

Vaccinul împotriva varicelei este în general bine tolerat și nu provoacă tulburări grave. Foarte rar pot apărea stări febrile și la fel de rar se pot manifesta unele vezicule de varicelă sau Herpes Zoster în formă slabă, la o distanță de timp (luni, ani). Reacțiile adverse la componenții vaccinului sunt foarte rare la fel ca pentru toate vaccinurile.

Infecțarea cu Virusul Papilloma și tumora colului uterin

Infezioni da Papilloma Virus Umano (HPV) e tumore del collo dell'utero

Boala

Virusul Papilloma (HPV) este foarte răspândit: există 120 de tipuri, dintre care mai mult de 40 pot provoca infecții ale aparatului genital (în special colul uterin și vaginul). În general aceste infecții sunt tranzitorii, fără simptome (astfel femeia nu își dă seama de nimic) și în 90% dintre cazuri, se vindecă în mod spontan.

Unele tipuri de HPV, între care al 16 – lea și al 18 –lea, pot provoca, chiar dacă foarte rar, alterări celulare ale mucoasei colului uterin, care dacă persistă și nu sunt tratate la timp, pot provoca tumori.

Mai mult de 70% dintre tumorile colului uterin se datorează unei infecții persistente a HPV 16 sau 18. De la infecție la dezvoltarea unei tumori pot trece mulți ani (chiar și 10). Factorii care favorizează apariția tumorii, în afara prezenței infecției cu HPV 16 și 18, sunt: fumul de țigară, folosirea pe durată lungă a contraceptivelor orale, infectarea cu HIV, mai mulți parteneri, mai mulți copii.

Tumoarea colului uterin este prima tumoare pe care Organizația Mondială a Sănătății (OMS) o recunoaște ca fiind cu siguranță cauzată de o infecție virală.

Virusul Papilloma se transmite prin raporturi sexuale, chiar incomplete.

Provoacă cea mai comună infecție transmisă pe cale sexuală, foarte frecvent mai ales la femeile mai tinere, în jurul vârstei de 25 de ani.

Vaccinul

Amândouă vaccinuri aflate în comerț conțin cei doi principali serotipi (HPV16 e HPV18).

Vaccinul este sigur deoarece nu conține virusi vii și în nici un caz nu există vreo posibilitate de infecție.

Din toate studiile clinice s-a demonstrat că vaccinul, administrat când femeia nu a avut încă un contact cu virusul, asigură o protecție foarte mare (90-100%) în ceea ce privește leziunile precanceroase provocate de HPV 16 și 18.

La femeile care au avut deja raporturi sexuale, eficiența scade la aproximativ 40%.

De aceea Organizația Mondială pentru Sănătate (OMS) recomandă administrarea vaccinului la adolescente, pentru care eficiența este maximă.

“Servizio sanitario regionale” Serviciul sanitar regional din Emilia Romagna, garantează vaccinarea gratuită pentru toate fetele în vârstă de 12 ani (începând de la împlinirea vârstei de 11 ani).

“Azienda Usl” aparținătoare, invită fetele interesate să efectueze vaccinarea printr-o scrisoare trimisă la domiciliu.

Prevede trei injecții intramusculare în deltoid (partea superioară a brațului), efectuat pe parcursul a șase luni.

Deoarece aproximativ 30% dintre tumorile colului uterin nu se datorează unei infecții cu HPV 16 și 18, chiar dacă sunt vaccinate, adolescentele trebuie să efectueze **pap testul**, un examen simplu care permite identificarea tuturor alterărilor celulare al colului uterin și de a interveni prin tratamentele necesare, înainte de a evolua în tumori.

Efectele secundare

În cei 5 ani de experimentări, vaccinurile s-au demonstrat ca fiind sigure.

În orice caz, la fel ca pentru toate medicamentele, sunt posibile rare efecte secundare, care trebuie semnalate operatorului care a efectuat vaccinarea sau medicului de familie.

Nici unul dintre cele două vaccinuri nu conține mercur sau thiomersal.

Reacțiile cele mai frecvente sunt: înroșire, durere, tumefiere sau prurit în locul în care a fost făcută injecția.

Pot apărea și stări febrile, dureri de cap, dureri musculare și articulare, simptome gastrointestinale, prurit, erupții cutanee, urticare, în general în formă slabă și de scurtă durată.

Reacțiile alergice la componenții vaccinului sunt rare, la fel ca pentru toate vaccinurile.

Calendarul vaccinărilor

(În vigoare în Emilia—Romagna din data de 01.01.2006)

VACCINUL	ETĂ / VÂRSTA (mesi ed anni compiuti/luni și ani împliniți)						
	2 mesi/luni	4 mesi/luni	10-12 mesi/luni	12-15 mesi/luni	5-6 anni/ani	11-12 ani	15-16 anni/ani
POLIO ANTIPOLIOMIELITIC	✓	✓	✓		✓		
DIFTERITE/TETANO ANTIDIFTERIC/ANTITETANIC	✓	✓	✓		✓		✓
EPATITE B ANTIHEPATIC B	✓	✓	✓				
PERTOSSE ANTIPERTUSIS	✓	✓	✓		✓		
EMOFILO/ ANTIHAEMOPHILUS INFLUENZAE	✓	✓	✓				
PNEUMOCOCCO ANTITUBERCULOSA	✓	✓	✓				
MENINGOCOCCO ANTIMENINGITA C				✓			✓ (**)
MORBILLO, PAROTITE, ROSOLIA ANTIRUJEOLA, ANTIRUBEOLA, ANTIOTITA				✓	✓		
HPV VIRUSUL PAPILOMA HPV						✓ (***)	
VARICELLA VARICELA							✓ (B)

(*) Începând din anul 2011 va fi de la 14 ani.

(**) Pentru cei care nu au efectuat vaccinarea la 12 -15 luni.

(***) Doar pentru femei. Ciclul vaccinării este de 3 doze.

(§) Doar dacă există riscul de contaminare.

Au deveni gratuite pentru toți copiii născuți începând din ianuarie 2006:

- vaccinarea împotriva pneumococcului
- vaccinarea împotriva meningococului

Coordinamento editoriale: Marta Fin
(Assessorato politiche per la salute - Regione
Emilia-Romagna).
Testi a cura di: Luisella Grandori, Pietro Ragni
(Assessorato politiche per la salute – Regione
Emilia-Romagna) con il contributo di Massimo
Farneti, Rosanna Giordani, Giovanna Giovannini,
Mara Manghi, Sandra Sandri (pediatri di
comunità), Maria Catellani, Roberto Cionini
(pediatri di libera scelta) e con la consulenza di
Maurizio Bonati (Istituto Mario Negri - Milano).
Hanno collaborato: Renzo Cocchi, Lucia Droghini
(Assessorato politiche per la salute – Regione
Emilia-Romagna).

Grafica: Editrice Compositori

Traduzioni a cura di: Cooperativa Sesamo e
Coordinamento Aziendale Problematiche
dell'Immigrazione

SERVIZIO SANITARIO REGIONALE
EMILIA-ROMAGNA

Regione Emilia-Romagna